

พริก (*Capsicum annuum* L.)

พันธุ์พัฒนาฉันท

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล มูลนิธิชัยพัฒนา
ที่อยู่ เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ 36 แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร 10700
โทรศัพท์ 02-447-8585 ถึง 8

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

พริกพันธุ์พัฒนาฉันทเป็นพริกสายพันธุ์แท้ ได้มาจากการคัดเลือกพันธุ์บริสุทธิ์ (pure-line selection) จากพริกที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงคัดเลือกจากแปลงรวบรวมพันธุ์พริกของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้เก็บรวบรวมพันธุ์กรรมพืชในวงศ์มะเขือ (Solanaceae) มานานกว่า 15 ปี เช่น พริก มะเขือ เป็นต้น โดยแหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์ได้มาจากหลายแหล่ง อาทิ การให้นักศึกษาเก็บพันธุ์กรรมพันธุ์จากภูมิลำเนา จากงานวิจัยของคณาจารย์สาขาพืชผักที่เก็บรวบรวมไว้ตั้งแต่เดิมต่อเนื่องกันมา เป็นต้น พันธุ์กรรมพริกซึ่งได้มีการเก็บรวบรวมไว้ จะถูกนำมาปลูกใหม่เพื่อรักษาพันธุ์กรรม (maintenance) และนำมาปลูกให้นักศึกษาได้เรียนรู้ลักษณะต่าง ๆ รวมถึงฝึกวิธีการคัดเลือกพริก เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2555 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จ ณ แปลงปรับปรุงพันธุ์และผลิตเมล็ดพันธุ์ผัก สำนักฟาร์มมหาวิทยาลัยแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ และได้ทรงคัดเลือกพริกจากแปลงรวบรวมพันธุ์พริกของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ไว้จำนวน 1 ต้น รหัส PE52-2-1-4 จากนั้นคณะทำงานปรับปรุงพันธุ์ผักได้จัดทำแผนงานเพื่อพัฒนาพันธุ์พริกจากต้นดังกล่าว โดยใช้วิธีการคัดเลือกพันธุ์บริสุทธิ์ ดำเนินการคัดเลือก จำนวน 6 รอบ จนมีลักษณะคงที่ ปลูกศึกษาลักษณะประจำพันธุ์ ณ สำนักฟาร์มมหาวิทยาลัยแม่โจ้ และนำไปปลูก ณ ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จทอดพระเนตร ในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 มูลนิธิชัยพัฒนาได้ขอพระราชทานชื่อเมล็ดพันธุ์พริกนี้ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานชื่อพันธุ์ว่า พัฒนาฉันท ความหมายคือ มีความยินดีความพอใจที่ได้พัฒนาร่วมกันและมีชื่ออาจารย์ผู้ปรับปรุงพันธุ์เป็นที่ระลึก

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิดพืช/ประเภท ชื่อไทย พริก ชื่อวิทยาศาสตร์ *Capsicum annuum* L. วงศ์ Solanaceae พืชผัก

ต้น ลำต้นมีลักษณะการเจริญเติบโตแบบเป็นพุ่ม (compact) สูง 60 - 70 เซนติเมตร กว้าง 50 - 60 เซนติเมตร จำนวนกิ่งแขนง 15 - 20 กิ่ง

ใบ ใบเดี่ยว รูปใบหอก (lanceolate) ใบกว้างประมาณ 3 - 4 เซนติเมตร ยาวประมาณ 9 - 10 เซนติเมตร ใบสีเขียวเข้ม

ดอก/ช่อดอก ดอกเดี่ยวหรือช่อดอกเป็นดอกสมบูรณ์เพศ มักออกดอกเป็นช่อ กลีบดอกสีขาว อับเรณูสีม่วง

ผล/ผัก ผลมีเนื้อหนึ่งถึงหลายเมล็ด (berry) ติดผลเป็นช่อ ผลชี้ตั้งขึ้น รูปร่างผลเรียวยาว (elongate) กว้างประมาณ 0.8 - 1 เซนติเมตร ยาวประมาณ 6 - 7 ผลอ่อนสีเขียว บางผลมีสีม่วง ผลแก่สีแดงเข้ม ไม่มีสีม่วงที่ โคนผลมน (obtuse) ปลายผลแหลม (pointed) น้ำหนักผลเฉลี่ย 2 - 3 กรัมต่อผล ความหนาเนื้อเฉลี่ย 0.1 เซนติเมตร

จำนวนช่อต่อต้น 15 - 20 ช่อ จำนวนผลต่อช่อ 10 - 15 ผล จำนวนผลประมาณ 500 - 600 ผลต่อต้น เซนติเมตร ก้านผลยาวประมาณ 4 เซนติเมตร
จำนวนเมล็ด 60 - 70 เมล็ดต่อผล

เมล็ด

ลักษณะอื่นๆ

1. อายุการออกดอก 30-35 วันหลังย้ายปลูกลง
2. ปริมาณผลผลิตสด 900 - 1,000 กรัมต่อต้น
3. อายุการเก็บเกี่ยวผลผลิต 90 - 120 วันหลังเพาะเมล็ด

พริกพันธุ์พัฒนาฉันท